

Ιωάννης Βαρδακαστάνης, Ψήφισμα «Κανείς δεν πρέπει να μείνει στο περιθώριο! Για μια συμμετοχική πολιτική συνοχής χωρίς αποκλεισμούς για τη στήριξη της κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής»

1. Λίγο πριν από την έναρξη της νέας θητείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εμείς, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκπροσωπώντας οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, καλούμε τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους ηγέτες της, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και τους πολίτες της ΕΕ, να διαφυλάξουν και να προστατεύσουν την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή της ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 174 της ΣΛΕΕ.
2. Τονίζουμε δυνατά ότι η θεμελιώδης αρχή της πολιτικής συνοχής, σύμφωνα με την οποία "κανείς δεν πρέπει να μείνει στο περιθώριο", παραμένει ηχηρή και έγκυρη, και ότι οι εταίροι της κοινωνίας των πολιτών είναι έτοιμοι να συνεχίσουν να εργάζονται προς αυτήν την κατεύθυνση μέσω μιας σταθερής επενδυτικής πολιτικής της ΕΕ.
3. Τονίζουμε ότι η ανισότητα ευκαιριών μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα σε περιφερειακό, εθνικό και κοινοτικό επίπεδο. Ως εκ τούτου, η πολιτική συνοχής πρέπει να είναι πιο διαφοροποιημένη και ευέλικτη, αλλά ταυτόχρονα αξιόπιστη, σταθερή και σαφής, προκειμένου να είναι σε θέση να δίνει μεγαλύτερη προσοχή στους ανθρώπους, ιδίως στους πιο ευάλωτους, και να αντιμετωπίζει καλύτερα την ανισότητα ευκαιριών που αντιμετωπίζουν πολλοί.
4. Επικρίνουμε την κατάργηση του ρόλου ενός Επιτρόπου του οποίου η κύρια αρμοδιότητα είναι ένα χαρτοφυλάκιο πολιτικής συνοχής.
5. Είμαστε αντίθετοι στη μείωση και τη μετατροπή της πολιτικής συνοχής σε μέσο αντιμετώπισης κρίσεων έκτακτης ανάγκης.
6. Απορρίπτουμε την ιδέα της μετατροπής της πολιτικής συνοχής σε μέσο παρόμοιο με τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) με ελάχιστη ή καθόλου διαρθρωτική συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών, επιμερισμένη διαχείριση και πολυεπίπεδη διακυβέρνηση.
7. Είμαστε υπέρ της αρχής της εταιρικής σχέσης και σαφών κανόνων για τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στην επιλογή, τη διακυβέρνηση και την παρακολούθηση των χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ δράσεων.
8. Ζητούμε μια ισχυρή διατύπωση όσον αφορά τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στον επόμενο κανονισμό περί κοινών διατάξεων (ΚΚΔ), ο οποίος διέπει τη χρήση των ταμείων συνοχής, καθώς και άλλων χρηματοδοτήσεων της ΕΕ μετά το 2027, με τον ίδιο τρόπο όπως και για την περίοδο 2021-2027.
9. Ζητούμε μια πολιτική συνοχής που θα βασίζεται στον τόπο και στον άνθρωπο.
- 9.1 «Τοποκεντρική», διότι τα εδαφικά χαρακτηριστικά πρέπει να γίνονται σεβαστά και να λαμβάνονται πλήρως υπόψη βάσει εκτιμήσεων εδαφικού αντικτύπου.

- 9.2 Για την επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων πρέπει να ακολουθηθεί μια προσέγγιση «βασισμένη στον άνθρωπο» - μια προσέγγιση που σέβεται πλήρως την αρχή της εταιρικής σχέσης και έχει ως ακρογωνιαίους λίθους την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, τη συνεργασία και τις προσεγγίσεις από τη βάση προς την κορυφή.
10. Ζητούμε μια νέα ώθηση για την πολιτική συνοχής. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι το φάσμα των μέσων και των προσεγγίσεων θα πρέπει να διευρυνθεί, να εκσυγχρονιστεί ή να αναθεωρηθεί προκειμένου να οικοδομηθεί μια ισχυρή, αποτελεσματική, ευέλικτη και ανανεωμένη πολιτική συνοχής, εστιάζοντας περισσότερο στην ικανότητα, τους διαπεριφερειακούς δεσμούς, την αποτελεσματικότητα και τις ευκαιρίες για τους δικαιούχους όχι μόνο από τις επενδύσεις. Για το σκοπό αυτό, είναι απαραίτητο:
- 10.1 Η αντιμετώπιση των κύριων διαρθρωτικών προκλήσεων της ΕΕ: χαμηλή ανάπτυξη, μακροπρόθεσμη οικονομική στασιμότητα και έλλειψη ίσων ευκαιριών σε όλες τις περιφέρειες, καθώς και ανισότητες μεταξύ και εντός των περιφερειών και της κοινωνίας.
- 10.2 Να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στις στρατηγικές εδαφικής πολιτικής, όπως οι ολοκληρωμένες εδαφικές επενδύσεις και η τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ενισχυθούν οι ικανότητες διαχείρισης των ταμείων των τοπικών, αστικών και εδαφικών αρχών, χωρίς να παραβλέπεται η ανάγκη για συνέπεια.
- 10.3 Η εστίαση σε κατηγορίες ατόμων με χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης (γυναίκες, νέοι, άτομα με αναπηρία, μετανάστες, άτομα με χαμηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης), για τα οποία απαιτούνται ειδικά προγράμματα κατάρτισης, επανειδίκευσης, αναβάθμισης των δεξιοτήτων και στήριξης.
- 10.4 Η στήριξη των επενδύσεων σε κοινωνικές υποδομές για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των σημαντικών δημογραφικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η ΕΕ. Αυτό είναι ακόμη πιο αναγκαίο στις περιφέρειες που πλήττονται από συρρίκνωση του εργατικού δυναμικού και χαμηλό ποσοστό ατόμων με τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και σε περιοχές που πλήττονται από την αποχώρηση των νέων.
- 10.5 Η ενίσχυση του δυναμικού των διασυνοριακών αγορών εργασίας, οι οποίες είναι υπανάπτυκτες λόγω νομικών και διοικητικών φραγμών. Για τον σκοπό αυτόν, πρέπει να ενισχυθεί η διασυνοριακή και διαπεριφερειακή συνεργασία, ιδίως για την ανάπτυξη υποδομών.
- 10.6 Να συνεχίσει η προστασία των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και η βιωσιμότητά τους. Για τον σκοπό αυτό, τα υφιστάμενα τυποποιημένα ευρωπαϊκά μέσα, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ταμείο Συνοχής και ο Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται με καινοτόμο αλλά απλό τρόπο, ώστε οι ΜΜΕ να μπορούν εύκολα να έχουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση και να λαμβάνουν ευνοϊκούς πιστωτικούς όρους μακροπρόθεσμα.

- 10.7 Να εξεταστεί περαιτέρω η χρηματοδότηση μεγάλων επιχειρήσεων ως σημαντικός παράγοντας σύγκλισης, ιδίως όσον αφορά στις στρατηγικές τεχνολογίες μέσω του νέου μέσου STEP (πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη).
- 10.8 Η δημιουργία νέων τύπων οικονομικών προοπτικών για τις λιγότερο ανεπτυγμένες, περιφερειακές, αραιοκατοικημένες και αγροτικές περιοχές, τα νησιά της ΕΕ και τις εξόχως απόκεντρες περιοχές. Είναι επίσης αναγκαίο να αντιμετωπιστούν τα χάσματα μεταξύ αγροτικών περιοχών, αστικών περιοχών και κέντρων πόλεων, ενισχύοντας παράλληλα τους δεσμούς μεταξύ τους.
- 10.9 Η προώθηση πρωτοβουλιών για τον προσεκτικό προσδιορισμό και την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των περιφερειών και των εδαφών που βρίσκονται σε αναπτυξιακές παγίδες και τις βοηθά να ξεπεράσουν τις προκλήσεις τους.
- 10.10 Να εγκριθεί μια πολιτική συνοχής που θα περιλαμβάνει βασικά στοιχεία όπως η επιμερισμένη διαχείριση, η περιφερειακή προσέγγιση, τα ποσοστά προχρηματοδότησης και συγχρηματοδότησης. Οι επενδύσεις από μόνες τους δεν αρκούν. Κάθε περιφέρεια χρειάζεται σταθερές δομές διακυβέρνησης και κατάλληλο συνδυασμό πολιτικών που να αξιοποιεί τις συνέργειες μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων μερών. Χρειαζόμαστε μια προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή. Ως εκ τούτου, οι επενδύσεις θα πρέπει συχνά να συμβαδίζουν με προσαρμοσμένες μεταρρυθμίσεις και φιλικές προς τον πολίτη πολιτικές.
- 10.11 Μεγαλύτερη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και όλων των ενδιαφερόμενων μερών σε τοπικό επίπεδο, προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των αρχών της εταιρικής σχέσης και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης στην πολιτική συνοχής. Αυτό μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση της πίεσης που ασκείται στη δημοκρατία μέσω της αύξησης της οικειοποίησης των πολιτικών της ΕΕ.
- 10.12 Η ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης, των δικαιούχων και άλλων εθνικών, περιφερειακών και τοπικών ενδιαφερόμενων φορέων, και παροχή πιο προσαρμοσμένης τεχνικής υποστήριξης για τη βελτίωση της εφαρμογής της πολιτικής στην πράξη.
- 10.13 Να εξετασθούν και να ληφθούν υπόψη οι βέλτιστες πρακτικές, τα αποτελεσματικά μέτρα πολιτικής και η ειδική χρηματοδότηση που εφαρμόζονται επί του παρόντος από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ώστε να συνεχίσουν να λειτουργούν στο πλαίσιο της νέας πολιτικής συνοχής. Πρέπει να διασφαλίσουμε ότι η χρήση των κονδυλίων από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παραμένει πλήρως συμβατή με την εφαρμογή της μελλοντικής πολιτικής συνοχής και ότι οι επενδύσεις και τα προγράμματα που έχουν ήδη δρομολογηθεί στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας δεν αναστέλλονται ως αποτέλεσμα αλλαγών στη χρηματοδότηση του μηχανισμού.
- 10.14 Η περαιτέρω ενσωμάτωση των στόχων της συνοχής στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο.
- 10.15 Να καταστήσει τον συνολικό προϋπολογισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) πιο φιλόδοξο και να εξασφαλίσει επαρκή χρηματοδότηση για την πολιτική συνοχής, μεταξύ

άλλων ενόψει της μελλοντικής ανάγκης για επενδύσεις της ΕΕ στην άμυνα και μιας Ευρωπαϊκής Ένωσης 27+. Οι επενδύσεις στην ΕΕ, καθώς και στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, τον πλούτο και την ανταγωνιστικότητά της, δεν μπορούν να γίνουν με μόλις 1% του ΑΕΕ της ΕΕ

- 10.16 Να εξετάσει, όσον αφορά στις μελλοντικές διευρύνσεις, ότι θα υπάρξει επαρκής χρηματοδότηση κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή ενσωμάτωση των μελλοντικών κρατών μελών, χωρίς να διακυβεύονται οι επενδύσεις στις σημερινές αναπτυσσόμενες περιφέρειες.
11. **Εμείς, ως εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών, θα κάνουμε ό,τι χρειάζεται για να διαφυλάξουμε τις βασικές αρχές της πολιτικής συνοχής και να διασφαλίσουμε ότι θα παραμείνει η κόλλα που κρατά την Ευρώπη ενωμένη.**